Barcelona

La secció de Filosofia de l'Ateneu Barcelonès ret homenatge a la figura de Lluís Duch (1936-2018)

El savi que va emparaular el món

MACIÀ GRAU
Barcelona

FRANCESC TORRALBA
«L'antropologia de Duch és l'antropologia d'un cor inquiet. El seu pensament només aconsegueix la plenitud amb Déu»

IGNASI MORETA
«Des de les esferes eclesiàstiques s'hauria d'apostar més perquè les persones consagrades puguin aprofundir i estudiar cadascuna en el seu àmbit»

El dimecres 9 de gener, la secció de Filosofia de l'Ateneu Barcelonès va celebrar un acte d'homenatge al monjo de Montserrat Lluís Duch, que va morir el mes de novembre passat. L'acte es va fer a la sala Oriol Bohigas de la seu de l'entitat, i va servir per recordar la figura del qui és considerat com una de les veus més singulars del pensament català contemporani. L'homenatge, moderat pel periodista Josep Puigbó, va comptar amb la intervenció de fins a 14 personalitats vinculades amb el pare Duch, ja fos des de l'amistat, o simplement des de l'admiració. Francesc Torralba, catedràtic de Filosofia a la URL, Joan-Carles Mèlich, professor de Filosofia de l'Educació a la UAB, o Ignasi Moreta, director de l'editorial Fragmenta, van ser alguns dels encarregats de recordar i explicar la complexitat del pensament de Duch que, com va quedar palès durant l'acte, encara continua viu en la ment de tots els que han llegit les seves obres. El títol de l'homenatge va ser *El savi que va emparaular el món*, fent referència al llibre que va publicar l'editorial Fragmenta l'any 2011 amb motiu del 75è aniversari de Duch.

La mateixa editorial, que ha editat gran part de la seva extensa obra, acaba de publicar *Sortida del laberint*, l'obra pòstuma de Duch, que és un repàs a la seva biografia vital i intel·lectual. L'acte, a més, va comptar amb l'acompanyament musical del pianista Juanjo Ochoa, que amb la música va ajudar a recordar una figura que, com va explicar Ignasi Moreta, «deixa un buit que serà molt difícil d'omplir».

El llegat de Lluís Duch

Doctor en Antropologia i Teologia per la Universitat de Tübingen, Duch va centrar gran part del seu treball en l'estudi del fenomen religiós des de l'Antropologia, com es pot veure als més de cinquanta llibres que va publicar. Els temes que va tractar, però, són molt variats, i estan vinculats no només al món intel·lectual, sinó també a la vida quotidiana: «L'obra de Duch és una qüestió existencial, és una

L'acte es va celebrar a la sala Oriol Bohigas de l'Ateneu Barcelonès i es va emetre en directe per internet. *Agustí Codinach*

JOAN-CARLES MÈLICH
«Duch defensava que el cristianisme és una religió ètica, que no només posa l'accent en la llei, sinó sobretot en la història»

forma de vida», va exposar Joan-Carles Mèlich. Dins d'aquesta varietat, que forma part de la complexitat del seu pensament i que els ponents van sintetitzar durant les intervencions, Mèlich en va destacar una, que és l'imprescriptible cristià: «Per a Duch, l'imprescriptible cristià no és la moral, és l'ètica. Ell defensava que el cristianisme és una religió ètica, que no només posa l'accent en la llei, sinó sobretot en la història. L'ètica fa referència a la resposta que donem ara i aquí a l'altre que pateix.»

D'altra banda, Francesc Torralba va assenyalar la idea del desig i la inquietud com una de les principals tesis del pare Duch, que alhora formen part del seu pensament: «L'antropologia de Duch és l'antropologia d'un cor inquiet. El seu pensament només aconsegueix la plenitud amb Déu.»

Una altra de les persones que ha estudiat les obres de Duch és el doctor Elies Ferrer, que precisament va elaborar la seva tesi entorn la figura de Lluís Duch. Durant la seva intervenció, Ferrer es va centrar en el seu cristianisme que, com va exposar, «està marcat per la idea de Bloch, segons la qual la religió produeix heretges». Tant ell com la majoria de les intervencions van descriure Duch com un mestre i, com va manifestar Francesc Torralba, això va fer que l'acte tingués moments intel·lectuals molts subtils: «Quan marxa el mestre, podem experimentar un sentiment d'orfandat. L'alumne ara es pregunta a qui farà les preguntes.»

Una vida resumida en tres llocs

Després de fer una síntesi de totes les aportacions de Duch al pensament contemporani, es va evocar també la seva vida com a monjo de Montserrat, on va estar des del 1963. En aquest sentit, Ignasi Moreta va definir-lo com un «model d'eclesiàstic humanista», com també ho era Pannikar. La seva gran dedicació a les lletres des del monestir va aportar una gran respectabilitat a la religió, i és per això que com va manifestar el mateix Moreta, «des de les esferes eclesiàstiques s'hauria d'apostar més perquè les persones consagrades puguin aprofundir i estudiar cadascuna en el seu àmbit».

Més enllà de Montserrat, hi ha dos llocs més que ajuden a resumir la vida de Duch: l'aula i la taula. L'aula, com va explicar Susana Arias, que va ser alumna seva, «era el lloc on s'obrien clarianes en les quals prenien forma les seves idees». La taula, en canvi, era un lloc «d'encontre on hi havia la bellesa de la conversa», va manifestar Francesc Torralba.

L'acte va cloure amb la intervenció d'Albert Chillón, professor de Teoria de la Comunicació a la UAB, que va explicar com va ser la seva relació amb Duch, a través dels 22 anys d'amistat que els van unir. Chillón va definir el pare Duch com una persona senzilla, cordial i accessible, que va marcar la seva vida i el seu camp del saber, de la mateixa manera que ho va fer en molts dels assistents que es van reunir per, com va dir Susana Arias, «fer l'exercici impossible de fer present la seva absència».